

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора медичних наук, професора, професора
кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги
Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика
МОЗ України, м. Київ**

**Дорофєєва Андрія Едуардовича на дисертаційну роботу Мізюк Тетяни
Михайлівни на тему «Особливості перебігу і лікування дивертикулярної
хвороби у хворих з ожирінням», подану до захисту у разову спеціалізовану
вчену раду ДФ 20.601.123**

**Івано-Франківського національного медичного університету, створену
згідно наказу ректора № 652- д від 27.05.2026 року для розгляду та
проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора
філософії в галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю
222 – «Медицина»**

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Дивертикулярна хвороба товстої кишки, на сьогоднішній день, є одним із ключових напрямків вивчення у гастроентерології, оскільки, все частіше вражає осіб працездатного віку. Її ускладнення, серед яких гострий дивертикуліт, кровотеча, перфорація, створюють значний соціально-економічний тягар для систем охорони здоров'я. Особливої актуальності ця проблема набуває на тлі глобальної епідемії ожиріння, яке є потужним незалежним фактором ризику важкого перебігу дивертикулярної хвороби. Жирова тканина діє як ендокринний орган та здатна сприяти прогресуванню хвороби та погіршувати прогноз пацієнтів.

Незважаючи на клінічну значущість проблеми, низка питань залишається невирішеними. Досі потребують деталізації молекулярні механізми впливу ожиріння на структурні зміни кишкової стінки. Виражена жирова клітковина об'єктивно ускладнює своєчасну інструментальну діагностику ускладнень. Водночас базовий запальний фон, зумовлений ожирінням, викривляє показники класичних біомаркерів, таких як СРБ та фекальний кальпротектин, ускладнюючи

їх інтерпретацію. Відсутність адаптованих клінічних настанов щодо ведення пацієнтів із дивертикулярною хворобою на тлі ожиріння зумовлює потребу в розробці персоналізованих діагностичних і лікувальних алгоритмів.

Виходячи із наведеного, актуальність обраної теми не викликає сумнівів, оскільки дивертикулярна хвороба впливає на якість життя пацієнтів та чинить значне навантаження на систему охорони здоров'я в цілому, а отже вимагає запровадження новітніх методик комплексної діагностики та лікування, зумовлюючи наукову і практичну значущість обраного напрямку дослідження.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувачки.

Результати проведеної науково-дослідної роботи представлені у 10-ти наукових здобутках, зокрема, три статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії «А», одна стаття у фаховому виданні включеному до переліку категорії «Б», три виступи на науково-практичних конференціях та публікація трьох тез у матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертаційної роботи обговорені та представлені на розширеному засіданні кафедри загальної практики – сімейної медицини та реабілітації Івано-Франківського національного медичного університету, протокол №8 від 29 квітня 2026 р., а також оприлюднені на: науково-практичній конференції «Актуальні питання діагностики та лікування внутрішніх хвороб на прикладі клінічного випадку» «Рецидивуюча дивертикулярна хвороба (клінічний випадок)» (м. Харків, березень-травень 2023р.); міжнародній науково-практичній конференції «Глобальні перспективи та практичні аспекти внутрішньої медицини» «Рівень окремих маркерів запалення у хворих на неускладнену дивертикулярну хворобу товстої кишки» (м. Івано-Франківськ 18-19 травня 2023р.); на науково-практичній конференції з міжнародною участю «XI наукова сесія інституту гастроентерології НАМН України. Новітні технології в теоретичній та клінічній гастроентерології» (м. Дніпро, 14-15 червня 2023р.); на медичному форумі з міжнародною участю «Запальні та функціональні захворювання кишечника» «Зміни показників якості життя та

вираженості тривоги та депресії у пацієнтів з дивертикулярною хворобою товстої кишки» (Київ, 14-15 листопада 2024р.); на міжнародному медичному форумі «Гастроентерологічна патологія у внутрішній медицині», «Показники якості життя та вираженості тривоги та депресії у пацієнтів з дивертикулярною хворобою товстої кишки» (Яремче, 27-28 лютого 2025р.); на 95 науково-практичній конференції студентів та молодих вчених із міжнародною участю «Інновації в медицині та фармації» «Діагностична точність фекального кальпротектину та його взаємозв'язок із розмірами дивертикулів у пацієнтів із дивертикулярною хворобою товстої кишки» (м. Івано-Франківськ, 27-29 березня 2026р.).

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри загальної практики – сімейної медицини та реабілітації: «Роль гастроінтестинальних, ендокринних та гормонів жирової тканини в розвитку коморбідної патології внутрішніх органів і розробка та обґрунтування диференційованих методів лікування» (№ державної реєстрації 0121U111293). Авторка є безпосередньою виконавицею фрагменту науково-дослідної роботи.

Наукова новизна отриманих результатів досліджень.

У дисертаційній роботі представлено нові дані щодо оптимізації діагностики та ведення пацієнтів із симптоматичною неускладненою дивертикулярною хворобою товстої кишки.

У роботі вперше науково обґрунтовано роль коморбідного ожиріння як фактора, що суттєво обтяжує патогенез дивертикулярної хвороби. Зокрема, вперше встановлено та оцінено кореляційні взаємозв'язки між розмірами дивертикулів та показниками запальних маркерів, таких як ФНП-α, СРБ, фекального кальпротектину, рівня лейкоцитів периферичної крові, показником паличкоядерних нейтрофілів та рівнем ШОЕ як у пацієнтів із супутнім ожирінням, так і у хворих на дивертикулярну хворобу із нормальною масою тіла. З'ясовано, що на тлі надмірної ваги формуються дивертикули більшого діаметра, які частіше вражають одразу кілька сегментів кишечника, поглиблюючи тяжкість захворювання.

Вперше вивчено взаємозв'язок між розмірами дивертикулярних випинань та показником вазоактивного інтестинального поліпептиду сироватки крові пацієнтів.

Також у межах дослідження вперше проаналізовано динаміку змін запальних маркерів під впливом терапії із включенням пробіотики та препарату 5-аміносаліцилової кислоти.

Здобувачкою проведено оцінювання якості життя пацієнтів за допомогою міжнародного стандартизованого опитувальника GIQLI та, за його допомогою, встановлено вплив відмінних лікувальних підходів на динаміку змін суб'єктивного самопочуття пацієнтів. Оцінено вплив терапії на показники психоемоційного стану пацієнтів за допомогою опитувальника Шкали тривоги та депресії HADS а також оцінено вираженість кишкової симптоматики за допомогою стандартизованого опитувальника PAC-SYM.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота здобувачки характеризується глибоким теоретичним обґрунтуванням, логічною структурою та репрезентативним обсягом клінічного матеріалу. Дослідження виконано на високому методологічному рівні з дотриманням принципів доказової медицини. Усі результати пройшли коректну статистичну обробку, що зумовлює їхню достовірність і наукову надійність. На основі отриманих даних авторкою сформульовано обґрунтовані висновки та рекомендації, які мають вагоме прикладне значення для медичної практики.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційне дослідження являє собою логічно завершену, самостійно виконану наукову кваліфікаційну працю. На етапах планування та реалізації роботи авторка особисто здійснила глибокий інформаційно-патентний пошук, критично опрацювала значний масив сучасної вітчизняної та зарубіжної фахової

літератури, а також організувала і провела безпосередній збір первинного клінічного матеріалу.

Здобувачкою проведено комплексний аналіз клініко-лабораторних та інструментальних параметрів, які були необхідні для об'єктивної оцінки стану пацієнтів, моніторингу перебігу захворювання та контролю ефективності застосованої стратегії лікування. Усі зібрані дані пройшли коректну математично-статистичну обробку, із застосуванням сучасних програмних засобів.

Отримані результати проведеного дослідження було ретельно систематизовано та узагальнено авторкою, логічно викладено у тексті дисертації та успішно забезпечено їх практичне впровадження у лікувальний процес закладів охорони здоров'я. Окремо слід відзначити особистий внесок здобувачки в апробацію результатів, їй належить ключова роль у підготовці наукових публікацій, написанні статей та тез. Наведені в роботі дані, сформульовані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є результатом її власної дослідницької діяльності.

Практичне і теоретичне значення результатів дослідження.

Результати дослідження мають практичну цінність і можуть бути впроваджені в роботу терапевтичних та гастроентерологічних відділень. Запропоновані підходи сприятимуть покращенню безпосередніх і віддалених результатів лікування.

Отримані результати клінічного дослідження розширюють можливості існуючих лікувальних протоколів для пацієнтів із симптоматичною неускладненою дивертикулярною хворобою та тлі супутнього ожиріння, дозволяючи вдосконалити підхід до лабораторної діагностики та тактики ведення таких пацієнтів. Зокрема, встановлено наявність більших за розмірами дивертикулів у пацієнтів із супутнім ожирінням та переважання мультисегментарного ураження товстої кишки.

Обґрунтовано доцільність включення до терапії пацієнтів із симптоматичної неускладненої дивертикулярної хвороби пробіотика та

препарату 5-аміносаліцилової кислоти, що підтверджується характером динаміки змін маркерів місцевого та системного запалення.

Оцінено зміни якості життя, показників психоемоційного благополуччя та інтенсивності гастроінтестинальної симптоматики у пацієнтів на початку терапії та після проведеного лікування за допомогою стандартизованих опитувальників GIQLI, Шкали тривоги та депресії HADS та PAC-SYM.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи впроваджені:

Відокремленого Підрозділу «Лікарня Святого Пантелеймона» КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання «Багатопрофільна клінічна лікарня інтенсивних методів лікування та швидкої допомоги» (затв. 08.04.2026); терапевтичного відділення КНП «Галицька лікарня» Галицької міської ради (затв. 02.04.2026); терапевтичного відділення КНП «Бурштинська центральна міська лікарня» (затв. 01.04.2026); КНП «Солотвинська лікарня» (затв. 31.03.2026); КНП «Богородчанська центральна лікарня» (затв. 15.04.2026); Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка) Одеського національного медичного університету (затв. 20.04.2026).

Обсяг та структура роботи, оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертація викладена українською мовою на 216 сторінках комп'ютерного тексту, з них 140 сторінок – основного тексту. Дисертація складається зі вступу, огляду літератури, опису об'єкту і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел і додатків. Список джерел літератури містить 258 праць. Робота ілюстрована 23 рисунками та містить 35 таблиць.

В анотації, що подана українською та англійською мовами, у стислому вигляді вказується на актуальність проблеми, отримані авторкою нові наукові положення і висновки, що виносяться на офіційний захист, наукову новизну та практичну значимість і перелік опублікованих праць за темою дисертації.

У вступі розкрито актуальність обраної теми та вказано зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами Івано-Франківського національного медичного університету. Авторкою чітко сформульовано мету дослідження та визначено конкретні завдання, необхідні для її досягнення. Лаконічно й послідовно висвітлено об'єкт, предмет та основні методи дослідження. У розділі повною мірою відображено наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів, деталізовано особистий внесок здобувачки, а також наведено відомості щодо апробації матеріалів дисертації на фахових науково-практичних форумах.

Розділ 1 «Поширеність, етіопатогенез, особливості перебігу, діагностики неускладненої дивертикулярної хвороби товстої кишки у поєднанні з ожирінням, підходи до лікування (огляд літературних джерел)» Авторкою проаналізовано поширеність нозології, її вплив на систему охорони здоров'я в цілому. Значна увага приділена етіологічним факторам та встановленим патогенетичним механізмам розвитку захворювання. У ньому детально розкрито сучасні аспекти діагностики та лікування дивертикулярної хвороби товстої кишки. Слід зазначити, що глибокий аналіз літературних джерел дозволив дисертантці виокремити невивчені питання, які було винесено як завдання даного дослідження, серед них не вирішені проблеми у диференційованих підходах до оцінювання стану пацієнтів із дивертикулярною хворобою та обрання оптимальних стратегій лікування.

Розділ 2 «Матеріали та методи дослідження» містить загальну характеристику дизайну дослідження з описом обраних методів. Проаналізовано 110 пацієнтів із діагнозом симптоматична неускладнена дивертикулярна хвороба товстої кишки, із яких 54 з нормальною масою тіла та 56 із супутнім ожирінням, яким було проведено оцінювання клінічного стану, лабораторна та інструментальна діагностика.

Використані методи інформативні та відповідають меті, дозволяють у повному обсязі реалізувати конкретні завдання, поставлені в роботі. Рівень статистичної обробки даних є адекватний до поставлених задач.

Розділи 3-5 містять виклад результатів проведених авторкою досліджень.

Розділ 3 «Рівень показників місцевого та системного запалення і окремих інших патогенетичних маркерів розвитку неускладненої дивертикулярної хвороби товстої кишки» складається із семи підрозділів.

У першому подана оцінка рівня кальпротектину у фекаліях хворих на дивертикулярну хворобу та встановлено кореляційні зв'язки даного маркера із розмірами дивертикулів.

Другий підрозділ описує показник СРБ у пацієнтів та його взаємозалежність із розмірами дивертикулярних випинань.

У третьому проаналізовано кореляцію показника ШОЕ у пацієнтів із неускладненою дивертикулярною хворобою товстої кишки.

Четвертий підрозділ описує діагностичну цінність рівня лейкоцитів периферичної крові.

У п'ятому підрозділі описано показник паличкоядерних нейтрофілів у пацієнтів із дивертикулярною хворобою та кореляцію маркера із габаритами дивертикулів.

Шостий підрозділ присвячений оцінці рівня ФНП- α у хворих із симптоматичною неускладненою дивертикулярною хворобою та ступень і характер кореляції із розмірами дивертикулярних випинань.

У сьомому підрозділі детально описано показник рівня вазоактивного інтестинального поліпептиду у пацієнтів, що включені в дослідження та його кореляційні взаємозв'язки із розмірами дивертикулів.

Розділ 4 «Ефективність лікування хворих на дивертикулярну хворобу з нормальною масою тіла та ожирінням» описує ефективність стандартного та модифікованого підходу до терапії пацієнтів із урахуванням динаміки змін маркерів місцевого та системного запалення.

Розділ 5 «Оцінка ефективності лікування хворих на неускладнену дивертикулярну хворобу та її розвитку на тлі ожиріння» представлений трьома підрозділами, які містять результати аналізу вираженості кишкової симптоматики, стану психоемоційного фону та оцінки якості життя пацієнтів із використанням стандартизованих опитувальників Patient Assessment of Constipation-Symptoms (PAC-SYM), Госпітальну шкалу тривоги та депресії

(Hospital Anxiety and Depression Scale – HADS). та Gastrointestinal Quality of Life Index (GIQLI).

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» представляє собою детальний і всебічний розгляд отриманих авторкою власних результатів. Дисертантка демонструє здатність до критичного мислення, проводячи порівняння з даними наукової літератури, зіставляючи свої результати з висновками вітчизняних і зарубіжних дослідників. Спосіб викладення матеріалу свідчить про високий рівень обізнаності авторки у проблематиці, що розглядається в дисертації.

Висновки узгоджуються з поставленою метою та завданнями дослідження, відзначаються чіткістю формулювань і логічно впливають із отриманих результатів.

Практичні рекомендації відзначаються конкретністю, зрозумілістю та доступністю для впровадження; вони чітко відображають пропозиції здобувачки з урахуванням особливостей отриманих результатів дослідження.

Список використаної літератури упорядкований згідно вимог. Робота написана науковою літературною українською мовою з дотриманням вимог наукової номенклатури.

Зауваження, пропозиції та недоліки щодо змісту та оформлення дисертації.

Принципових зауважень щодо оформлення і викладення матеріалу в дисертації немає. Дисертаційна робота написана грамотною літературною мовою. Текст роботи послідовний і логічний. Серед несуттєвих недоліків можна виділити наступні:

1. У роботі виявлено окремі стилістичні та фразеологічні неточності, а також незначні технічні помилки, допущені при комп'ютерному наборі тексту, однак вони не впливають на змістовне наповнення дослідження та не спотворюють виклад матеріалів за обраною тематикою.

2. У тексті наявні випадки повного відтворення словосполучень після їх попереднього скорочення.

Проте ці недоліки не мають суттєвого значення та впливу на наукову і практичну суть роботи.

Після аналізу дисертаційної роботи хотілося б отримати відповіді на наступні питання:

1. Чим Ви можете пояснити більший розмір дивертикулярних випинань у пацієнтів із супутнім ожирінням, по відношенню до дивертикулів у пацієнтів із нормальною масою тіла?

2. Як Ви можете пояснити взаємозв'язок між розмірами дивертикулів та показником вазоактивного інтестинального поліпептиду?

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Згідно з експертним висновком про перевірку на наявність плагіату, затвердженого проректоркою з наукової роботи Івано-Франківського національного медичного університету професоркою Козань Наталії Миколаївни 13.05.2026 р., комісія з виявлення та запобігання плагіату в університеті, створена наказом ректора ІФНМУ № 1229-д від 23.09.2024 року, перевіривши дисертаційну роботу Мізюк Тетяни Михайлівни «Особливості перебігу і лікування дивертикулярної хвороби у хворих з ожирінням» не встановила ознак плагіату.

Оригінальність даної роботи становить: коефіцієнт подібності один – 2,48 % та коефіцієнт подібності два – 1,06 %. Дисертація та наявні за її темою публікації не містять академічного плагіату.

Висновок

Дисертаційна робота Мізюк Тетяни Михайлівни на тему: «Особливості перебігу і лікування дивертикулярної хвороби у хворих з ожирінням», виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Міщука Василя Григоровича, та представлена на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що містить нове вирішення науково-практичного завдання щодо підвищення ефективності діагностики та лікування пацієнтів із симптоматичною неускладненою дивертикулярною хворобою

товстої кишки, в тому числі на тлі супутнього ожиріння. Робота виконана із застосуванням широкого спектру сучасних методів досліджень, має наукову новизну, практичну значимість, адекватна поставленій меті та завданням, у роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

Дисертаційна робота виконана на сучасному методологічному рівні і за актуальністю теми, обсягом виконаного дослідження та отриманих результатів, достовірністю висновків та положень, науковою новизною, науково-практичним та теоретичним значенням цілком відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. 44 та Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 щодо здобуття ступеня доктора філософії та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 №40, а її авторка Мізюк Тетяна Михайлівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Опонент:

професор кафедри сімейної медицини

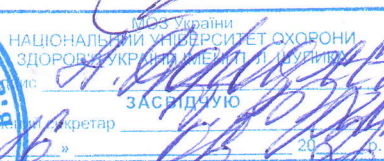
та амбулаторно-поліклінічної допомоги

Національного університету охорони здоров'я України

імені П.Л.Шупика МОЗ України,

доктор медичних наук, професор

Андрій ДОРОФЄЄВ

[Handwritten signature of Andriy Dorofeyev]